

Hogeschool West-Vlaanderen
Bachelor in het communicatiemanagement
(professioneel gerichte bachelor)

23 juni 2008

Accreditatie bestaande Opleiding

NVAO Accreditatierapport en -besluit

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Besluit	4
3	Inleiding en verantwoording werkwijze	5
3.1	Inleiding	5
3.2	Evaluatieorgaan en samenstelling visitatiecommissie	5
3.3	Werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	6
3.4	Totstandkoming domeinspecifiek referentiekader	7
3.5	Overwegingen NVAO omtrent werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	8
4	Beschrijving van de opleiding	10
5	Beoordeling per onderwerp en facet	11
5.1	Doelstellingen opleiding	11
5.2	Programma	12
5.3	Inzet personeel	14
5.4	Voorzieningen	15
5.5	Interne kwaliteitszorg	16
5.6	Resultaten	18
6	Overzicht oordelen visitatiecommissie	20
7	Overzicht oordelen NVAO	21
8	Wat betreft de door de instelling ingebrachte aanvullende stukken	22
9	Opmerkingen en bezwaren van instelling	23
10	BIJLAGE – Proces-verbaal hoorzitting dd. 27 mei 2008	24

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 30 november 2007 heeft Hogeschool West-Vlaanderen bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (hierna NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de Bachelor in het communicatiemanagement (professioneel gerichte bachelor), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door VLHORA. De aanvraag werd door de NVAO ontvangen op 5 december 2007.

Wat de procedurele eisen betreft, heeft de NVAO hierbij vastgesteld:

- dat de visitatiecommissie het door het evaluatieorgaan vastgestelde visitatieprotocol heeft gevolgd;
- dat het door de visitatiecommissie gehanteerde referentiekader de onderwerpen en facetten uit het accreditatiekader bestaande opleidingen van het Accreditatieorgaan omvat, inclusief een domeinspecifieke vertaling, behalve wat de volgorde van de facetten betreft;
- dat de visitatiecommissie de in het accreditatiekader beschreven beslisregels adequaat heeft toegepast;
- dat de gevolgde procedure in overeenstemming is met het toetsingskader voor de werkwijze van de VLIR en VLHORA als evaluatieorgaan of in de erkenningsregeling van andere evaluatieorganen.

Wat de inhoudelijke eisen betreft, heeft de NVAO vastgesteld:

- dat het kwaliteitsoordeel van de visitatiecommissie mede gebaseerd is op een vergelijking met verwante andere opleidingen en zo mogelijk met internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het desbetreffende domein;
- dat het door de visitatiecommissie vastgestelde rapport van het evaluatieorgaan, aangevuld met de aangeleverde bijkomende gegevens en verklaringen in het kader van de hoorzittingsprocedure voldoende evidentie bevat dat de opleiding al dan niet aan de criteria uit het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het rapport behandelt minimaal de zes in dit accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet wordt een oordeel op de vierpuntsschaal gegeven, op basis waarvan per onderwerp een oordeel wordt gegeven. De oordelen worden goed onderbouwd met feiten en analyses. Het rapport wordt afgerond met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- dat het rapport tevens inzicht verschaft in de kwaliteit van de visitatiecommissie (het panel van deskundigen) dat de opleiding heeft gevisiteerd. Daarbij wordt informatie gegeven over de omvang en samenstelling van de visitatiecommissie naar ingebrachte kennis en ervaring, de onafhankelijkheid, de deskundigheid en gezaghebbendheid van de leden.

De NVAO heeft wegens een onvoldoende afgewogen en beargumenteerde beoordeling van de facetten 'Betrekken van medewerkers, studenten, alumni' en 'Gerealiseerd niveau' en het onderwerp Interne Kwaliteitszorg aanvullende vragen gesteld / een hoorzittingsprocedure ingesteld. Tijdens deze procedure heeft de voorzitter van de visitatiecommissie aan de NVAO een nota bezorgd waarin aanvullende elementen werden aangeleverd. Naar het oordeel van de daartoe ingestelde hoorzittingscommissie is de beoordeling van de genoemde onderwerpen voldoende gemotiveerd.

De NVAO heeft op basis van het advies van de hoorzittingscommissie besloten tot het vervolgen van de accreditatieprocedure, zonder bijkomende visitatiehandelingen, maar wél met inachtnaam van de door de visitatiecommissie aangeleverde bijkomende elementen.

2 Besluit

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het communicatiemanagement (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool West-Vlaanderen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het communicatiemanagement (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool West-Vlaanderen goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding met de afstudeerrichtingen Commerciële communicatie en Public relations en Voorlichting , die georganiseerd wordt te Kortrijk.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2008-2009 tot en met het einde van het academiejaar 2015-2016

Den Haag, 23 juni 2008
Voor de NVAO

Guido Langouche
NVAO bestuurder

3 Inleiding en verantwoording werkwijze

3.1 Inleiding

Informatie over de door de NVAO gevolgde accreditatieprocedure.

Bij brief van 30 november 2007 heeft Hogeschool West-Vlaanderen bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (hierna NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de Bachelor in het communicatiemanagement (professioneel gerichte bachelor). Deze aanvraag werd door de NVAO ontvangen op 5 december 2007.

Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft Hogeschool West-Vlaanderen een rapport bijgevoegd vanwege een evaluatieorgaan: VLHORA.

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005).

Voorts heeft de NVAO bij haar besluitvorming betrokken de aanvullende informatie die is aangeleverd, waarbij de vastgestelde tekortkomingen in het visitatierapport zijn opgeheven.

3.2 Evaluatieorgaan en samenstelling visitatiecommissie

Evaluatieorgaan: VLHORA

Visitatiecommissie:

- Voorzitter:
  - Fernand Rochette, onderwijsdeskundige. Fernand Rochette (1945) is doctor in de psychologie. Hij werkte 9 jaar als onderzoeker op het terrein van de schoolpsychologie bij de KULeuven. Hij heeft een ruime ervaring in het onderwijs, voornamelijk op het vlak van de lerarenopleiding.
- Leden:
  - Frank Jaspers, domeindeskundige; Frank Jaspers (1959) behaalde een graduaat in toegepaste communicatiewetenschappen. Hij heeft een ruime ervaring in de reclamewereld. Hij werkt ook als freelance journalist. Momenteel is hij verbonden aan de Concentra groep als lid van het directiecomité.
  - Tristan Lagae, student; Tristan Lagae (1982) studeerde politieke en sociale wetenschappen en werkt momenteel aan zijn thesis. Hij combineert dit met de bacheloropleiding communicatiewetenschappen aan de Arteveldehogeschool.
  - Henry Van Gerwen, domeindeskundige; Henry van Gerwen (1952) studeerde in Nederland vertaal- en letterkunde, specialisatie taalbeheersing. Hij heeft een ruime ervaring in de reclamesector. Momenteel is hij creative director bij Direct BBDO Brussel.
  - Richard Ton, domeindeskundige; Richard Ton (1950) behaalde een doctoraal Engelse taal- en letterkunde en een akte lichamelijke opvoeding. Hij startte zijn carrière in het onderwijs als leraar in het secundair onderwijs. In 1991 stapte hij over naar de Fontys Hogeschool Journalistiek waar hij zich gaandeweg meer specialiseerde in de internationale aspecten binnen de opleiding.
  - Diane Waumans, domeindeskundige; Diane Waumans (1958) studeerde pers- en communicatiewetenschappen en werkt geruime tijd bij de VRT, aanvankelijk bij de radio, als

reporter en redacteur van onder meer 'voor de dag' en naderhand als producer van onder meer 'Kattekwaad' en 'De wandelgangen'.

- Secretaris:
  - Magda Kirsch

3.3 Werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De visitatie van de opleiding Communicatiemanagement aan de hogescholen gebeurde conform de werkwijze zoals die is vastgelegd in de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR-VLHORA, februari 2005*. Voor de beschrijving van de werkwijze van de visitatiecommissie worden vier fasen onderscheiden:

- Fase 1 : installatie,
- Fase 2 : voorbereiding,
- Fase 3 : visitatiebezoek,
- Fase 4 : schriftelijke rapportering.

Fase 1: installatie

Op 9 februari 2005 werd de commissie officieel geïnstalleerd. De installatievergadering stond in het kader van een kennismaking, een gedetailleerde bespreking van het visitatieproces aan de hand van de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR-VLHORA, februari 2005* en een toelichting van het ontwerp domeinspecifieke referentiekader. Tevens werden een aantal praktische afspraken gemaakt, onder meer betreffende het bezoekschema, de bezoekdagen en de te lezen eindwerken en/of stageverslagen.

Fase 2: voorbereiding

De visitatiecommissie heeft een domeinspecifiek referentiekader voor de opleiding opgesteld en aan de opleidingen bezorgd. De commissie heeft vastgesteld dat het zelfevaluatie rapport en de bijlagen een voldoende basis vormden voor het visitatiebezoek. Elk commissielid heeft het zelfevaluatie rapport en de bijlagen bestudeerd, de geselecteerde eindwerken gelezen en haar argumenten, vragen en voorlopig oordeel vastgelegd in een checklist, waarvan de secretaris een synthese heeft gemaakt. De synthese werd uitvoerig besproken en beargumenteerd door de commissieleden. Op basis van de bespreking en de door de commissieleden opgestuurde vragenlijsten inventariseerde de secretaris kernpunten en prioriteiten voor de gesprekken en het materialenonderzoek bij de visitatie.

Fase 3: visitatiebezoek

De VLHORA heeft een bezoekschema ontwikkeld dat desgevallend aangepast werd aan de specifieke situatie van de opleiding. Tijdens de visitatie werd gesproken met (een representatieve) vertegenwoordiging van alle geledingen die bij de opleiding betrokken zijn. Tijdens de visitatie werd bijkomend informatiemateriaal bestudeerd en werd een bezoek gebracht aan de instelling met het oog op de beoordeling van de accommodaties en de voorzieningen voor de studenten. Tijdens de visitatie werd voor de verdere bevraging gebruik gemaakt van de synthese van de checklist en van de vragenlijsten.

Binnen het bezoekprogramma werden een aantal overlegmomenten voor de commissieleden voorzien om de bevindingen uit te wisselen en te komen tot gezamenlijke en meer definitieve (tussen)oordelen. Na de gesprekken met de vertegenwoordigers van de opleiding hebben de visitatieleden hun definitief (tussen)oordeel per facet en per onderwerp gegeven. Op het einde van het visitatiebezoek heeft de voorzitter een korte mondelinge rapportering gegeven van de ervaringen en bevindingen van de commissie, zonder expliciete en inhoudelijk waarderende oordelen uit te spreken.

Fase 4: schriftelijke rapportering

De secretaris heeft in samenspraak met de voorzitter en de commissieleden, op basis van het zelfevaluatierapport, de checklisten en de motiveringen een ontwerp opleidingsrapport opgesteld. Het ontwerprapport geeft per onderwerp en per facet het oordeel en de motivering van de commissie weer. Daarnaast werden - waar wenselijk en/of noodzakelijk - aandachtspunten en eventuele aanbevelingen voor verbetering geformuleerd. Het ontwerp opleidingsrapport werd aan de hogescholen gezonden voor een reactie medio juli 2006. De reactie van de opleiding op het ontwerp opleidingsrapport werd door de commissie in een slotvergadering besproken. Tevens stelde de commissie een vergelijkend gedeelte op waarin de belangrijkste conclusies en aanbevelingen van de visitatie vergelijkenderwijs worden weergegeven. In een aantal gevallen leidde de reactie van de opleiding tot een aanvullend bezoek door (een afvaardiging van) de visitatiecommissie om de aangeleverde nieuwe informatie verder te verifiëren. De resultaten van het aanvullende bezoek aan de betrokken opleiding werden door de voltallige commissie besproken. Het vergelijkende deel werd samen met het antwoord van de visitatiecommissie op de reacties van de opleidingen en het definitieve opleidingsrapport aan de hogescholen toegezonden medio januari 2007. Het vergelijkende deel en de opleidingsrapporten werden samengebracht in het voorliggende visitatierapport van de professioneel gerichte bacheloropleiding Communicatiemanagement dat op 9 februari 2007 gepubliceerd werd.

Oordeelsvorming

De commissie heeft vooreerst een oordeel per facet vastgelegd. Daarna heeft de commissie een oordeel per onderwerp vastgelegd op basis van de oordelen van de facetten die van het onderwerp deel uitmaken. In de oordelen per onderwerp wordt steeds een overzicht gegeven van de oordelen per facet. In geval van een compensatie van facetten, wordt het oordeel op onderwerpniveau gevolgd door een motivering en aangevuld met de weging die de commissie hanteerde in de oordeelsvorming op onderwerpniveau. In de overige gevallen wordt voor de motivering van het oordeel op onderwerpniveau verwezen naar de (uitgebreide) argumentatie bij de facetten. De oordelen per facet en per onderwerp hebben betrekking op alle locaties, afstudeerrichtingen en varianten; daar waar er een onderscheid in het oordeel per afstudeerrichting en/of locatie en/of variant nodig is, wordt dit aangegeven in het rapport. Bij de oordeelsvorming en de weging speelden de beslissingsregels zoals die door de VLHORA in de handleiding zijn geformuleerd een belangrijke rol. Tevens is bij de beoordeling rekening gehouden met accenten die de opleiding eventueel zelf legt, het domeinspecifiek referentiekader en de benchmarking ten opzichte van de overige opleidingen Communicatiemanagement.

3.4 Totstandkoming domeinspecifiek referentiekader

Voor iedere (groep van) opleiding(en) wordt een domeinspecifiek referentiekader ontwikkeld dat door de commissie gebruikt wordt bij de beoordeling van opleidingen. De visitatiecommissie is verantwoordelijk voor de opmaak van het domeinspecifiek referentiekader. De VLHORA als evaluatieorgaan geeft de procedure aan voor de opstelling ervan. Het referentiekader is niet bedoeld om een ideale opleiding te schetsen. Respect voor de eigenheid van een opleiding en voor de diversiteit binnen eenzelfde opleiding over de instellingen heen, veronderstelt immers dat in de eerste plaats wordt nagegaan of elke opleiding erin slaagt haar eigen doelstellingen te realiseren en dit zowel inhoudelijk als procesmatig. Dit belet niet dat wordt nagegaan of elke opleiding aan een aantal minimumeisen voldoet, die aan de betreffende opleiding worden gesteld vanuit het vakgebied en/of de relevante beroepspraktijk.

Gehanteerde input:

- Referentiekaders van de opleidingen op hogeschoolniveau;
- Brondocumenten onderschreven door werkveld;

- Internationale referentiekaders.

Het domeinspecifiek referentiekader met competenties voor de professionele bachelor Communicatiemanagement past in een Europese en internationale trend in het Hoger Onderwijs waarbij er een verschuiving heeft plaats gevonden van curriculuminhoud naar de resultaten van het leerproces en waar de nadruk ligt op beroepsgerichte competenties en op de snelle tewerkstelling en inzetbaarheid van de pas afgestudeerden. Het beroepsveld werd daarom nauw betrokken bij het opstellen van deze beroepsspecifieke referentiekaders en de competenties verwijzen naar specifieke kennis, inzicht en vaardigheden die worden verwacht van een pas afgestudeerde met het diploma professioneel gerichte bachelor Communicatiemanagement. De opsplitsing van de opleiding Communicatiebeheer in een Professionele Bachelor Communicatiemanagement en een professioneel gerichte bachelor Journalistiek past eveneens in deze trend en heeft ertoe geleid dat de opleiding zich meer herkenbaar kan profileren en meer aandacht kan besteden aan beroepsspecifieke competenties. De trend naar competentiegericht onderwijs past eveneens in het kader van de BAMA-structuur, het streven naar een Europees kwalificatiekader en de Lissabonverklaring waarbij Europa zich heeft voorgenomen om de meest dynamische kenniseconomie in de wereld te zijn tegen het jaar 2010.

3.5 Overwegingen NVAO omtrent werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De NVAO heeft vastgesteld dat:

- het evaluatieorgaan overtuigend heeft aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen, o.a. aan de hand van de onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden. De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstrekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden. Evenwel ontbreekt een bekrachtigingsbesluit van de Erkenningscommissie. Gelet echter op het gegeven dat de visitatiecommissie is samengesteld vóór 31 december 2004 is conform artikel 93, §3bis, tweede lid, van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen geen bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissie door de Erkenningscommissie vereist;
- dat de commissie die de opleiding heeft beoordeeld bestond uit 6 leden inclusief een student. Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waaronder CV's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte voldoende de gehele breedte van de opleiding. De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en overeenkomstig het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing:

- het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- in het rapport verklaart de commissie dat de zelfevaluatie voldoende basis bood en dus voldoende zelfkritisch was;
- het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat de commissie adequaat heeft gewerkt;
- de commissie heeft de beschikking gekregen over eerdere visitatierapporten en heeft getoetst of de wijze waarop de opleiding met eerdere aanbevelingen en adviezen is omgegaan voldoende is.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en overeenkomstig een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Er is daarbij aangesloten bij:

- eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk aan een opleiding in het domein worden gesteld;
- kaders gehanteerd in eerdere visitatie;
- beroepsprofielen;
- het referentiekader aangereikt door de opleiding, dat voldoende situering geeft van de opleiding in nationaal en/of internationaal verband en met betrekking tot de relevante beroepspraktijk;

De NVAO heeft verder vastgesteld dat:

- de werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de professioneel gerichte bachelor Bachelor in het communicatiemanagement van de Hogeschool West-Vlaanderen zorgvuldig en gedegen is geweest. De gevolgde werkwijze en procedure alsmede geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
- de commissie haar oordeel heeft opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het visitatieprotocol en de daarbij behorende beslisregels heeft gevolgd. Op het niveau van de facetten zijn de analyses van de commissie duidelijk en consistent, en ze leiden tot heldere conclusies. Op het niveau van de onderwerpen zijn de oordelen over de facetten op juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies;
- de commissie hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader heeft vastgesteld;
- het kwaliteitsoordeel bij de toetsing - voor zover relevant - mede gebaseerd is op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het desbetreffende domein;
- de commissie in haar advies een aantal kritische kanttekeningen heeft opgenomen. De NVAO onderschrijft deze en brengt deze onder de aandacht van de opleiding.
- de visitatiecommissie in het kader van het verbeterperspectief aanbevelingen in het visitatierapport formuleert.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

4 Beschrijving van de opleiding

- Instelling:	Hogeschool West-Vlaanderen
- aard instelling:	ambtshalve geregistreerde instelling
- vestiging(en):	Kortrijk
- de graad en kwalificatie:	Bachelor in het communicatiemanagement
- niveau en oriëntatie:	professioneel gerichte bachelor
- de studieomvang:	180 studiepunten
- afstudeerrichting:	Commerciële communicatie en Public Relations en voorlichting
- de onderwijstaal:	Nederlands
- het studiegebied:	Handelswetenschappen en bedrijfskunde
- Aard van de aanvraag:	Accreditatie

5 Beoordeling per onderwerp en facet

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- het accreditatierapport omvat een beoordeling per onderwerp en per facet¹;
- de NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'²;
- een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- de NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan³.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 1: Doelstelling:

De opleiding gaat er prat op de kortste weg naar de praktijk als doelstelling te hebben. Uit de gesprekken bleek een nauwkeuriger invulling van de competenties dan het zelfevaluatie rapport deed vermoeden. Het algemeen en het bijzonder referentiekader Communicatiemanagement werden niet in het zelfevaluatie rapport, maar wel in de bijlagen aangeboden. De commissie heeft op basis van deze bijlagen en de gesprekken de indruk dat de opleidingsdoelstellingen in lijn liggen met de verschillende beroepsgerichte competenties, zoals ze worden aangegeven in het domeinspecifiek referentiekader van de VLHORA. Praktijkgericht is deze opleiding zeker in voldoende mate. De door de opleiding gehanteerde eindkwalificaties sluiten niet expliciet aan bij algemeen, internationaal geaccepteerde beschrijvingen van de kwalificaties van een bachelor. Maar ze beantwoorden impliciet wel aan het niveau van een professioneel gerichte bachelor. De opleiding baseert haar domeinspecifieke eindkwalificaties op het algemeen en bijzonder referentiekader voor de opleiding communicatiemanagement (voorheen optie pers en voorlichting). Het algemene en het bijzondere referentiekader van de opleiding zijn gebaseerd op

¹ Art.7 en 8 van het reglement ' tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

² Accreditatiekader en art. 58&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

³ Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

de algemene competenties (basiscompetenties) die verwacht worden bij de start van de beroepsloopbaan. Ze sluiten voldoende aan bij het door de VLHORA aangereikte Domeinspecifieke Referentiekader. De commissie is overtuigd dat het beroepenveld duidelijk aanwezig is binnen het lectorenkorps en via contacten in het kader van stages. Heel wat lectoren staan nog voor een deel van hun tijd in de praktijk. Contacten met andere opleidingen in Vlaanderen zijn zeer beperkt.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: doelstellingen opleiding

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen als **voldoende**

5.2 Programma

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.3. Samenhang programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.4. Studielast

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 *Studietijd* in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.6. Studieomvang

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.8 Beoordeling en toetsing

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 2: programma:

De opleiding stelde bij de visitatie nieuwe modulaire opleidingsprogramma's voor. De nieuwe opleidingsprogramma's per richting en per jaar zijn duidelijk en helder geformuleerd. De modules zijn goed afgebakend. Dat laat toe dat studenten gerichte keuzes kunnen maken. Beroepsmatig zijn de studenten klaar voor de praktijk. Via vaktechnieken en stages onderhouden ze nauwe contacten met het werkveld. Kennisverwerving gebeurt vooral via de weg van de praktijk. De opleiding heeft daarbij de neiging om de theorie ondergeschikt te maken aan de praktijk en om de theorie de praktijk te laten volgen. De opleiding Communicatiemanagement biedt een goede mix tussen generalisme en specialisme. Het progressief aanleren van vaardigheden sluit duidelijk aan bij de behoeften van het werkveld. Noemenswaardige problemen over de studietijd en de studeerbaarheid zijn tijdens de visitatie in de gesprekken niet opgedoken. Er wordt door de studenten ook naar de commissie toe niet geklaagd over een te zware studiebelasting. De commissie heeft vastgesteld dat er inderdaad veel variatie is in de verschillende werkvormen. Dat komt praktijkgericht onderwijs zeker ten goede. Er worden vanaf het eerste jaar al inspanningen geleverd om het beroepenveld te leren kennen. Blijkbaar verlopen de examens vlot en zijn ze evenwichtig gespreid. Studenten hebben daarover geen klachten. De studenten zijn ook goed op de hoogte van de evaluatiemethoden. De ingekeken examens waren bovendien van een behoorlijk niveau. De opleiding gaat bewust om met de problemen van instroom bij sommige studenten uit het technisch en beroepsonderwijs.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Programma

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als **voldoende**

5.3 Inzet personeel

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 3: Personeel.

De commissie meent dat de opleiding beschikt over een team van competente en gedreven lectoren die op een zeer informele manier en met een sterke drang naar autonomie een eigen gezicht trachten te geven aan de opleiding. De commissie ervoer een grote deskundigheid en beroepsgerichtheid op diverse disciplines, hoewel de indruk bestaat dat een kleine kern van lectoren veel verder staat dan de collega's. Het is ook duidelijk dat de impact van deze lectoren zeer zwaar doorweegt op de koers die de opleiding volgt. Hierdoor krijgen bepaalde programmaonderdelen (bijvoorbeeld audiovisuele praktijk) extra aandacht ten nadele van andere. Lectoren zijn erg begaan met hun studenten en zijn steeds beschikbaar. Ze worden dan ook goed gewaardeerd door de studenten. De commissie wenst hier een bijzondere vermelding te geven voor de dienst Internationalisering, die op een zeer gestructureerde en bevlogen manier de studenten tracht te enthousiasmeren voor internationale projecten. De organisatie van de opleiding roept vragen op. Een vergadercultuur met inbegrip van de verslaggeving is haast onbestaande. De beroepservaring van lectoren brengt de praktijk op de juiste manier en in ruime mate binnen. Er worden heel wat lectoren ingeschakeld die hun onderwijsopdracht nog combineren met een baan in het werkveld. Dit is interessant voor een opleiding als deze, die praktijkgericht wil werken. De opleiding zorgt voor een zeer grote inbreng van de praktijk door praktijkmensen. Dit concept slaat duidelijk aan bij studenten alsook bij het werkveld (stagebedrijven, werkgevers). Het aantal ingeschaalde lectoren per student is 1/24. Het aanzienlijke deel van gastprofessoren is daar niet in verwerkt.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Personeel

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Personeel als **voldoende**

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 4.2. Studiebegeleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 4: Voorzieningen.

Uit het rapport is af te leiden dat er tevredenheid is over huisvesting en materiële voorzieningen. Bij de visitatie werd dit inderdaad duidelijker. De technische installaties voor radio en tv (de televisiestudio met Steinberg Nuendo voor geluid en Avid voor beeld, het opnameplatform, de radiostudio met het nieuwe softwaresysteem Soundforge) zijn up-to-date. Er zijn ook voldoende leslokalen en auditoria die toelaten les te geven aan zowel grote als kleine groepen. De audiovisuele voorzieningen en de voldoende grote hoeveelheid pc's (inclusief recente software) voor zowel studenten als lectoren zijn uitstekend. De commissie apprecieert ook het feit dat de studentenvertegenwoordigers over een eigen lokaal beschikken. De mediatheek scoort echter zeer zwak, vooral wat de aanwezigheid van gedrukte kranten en tijdschriften, boeken en cd-roms betreft. Er zijn veel gelegenheden voor informele contacten. Een pluspunt, ook wat studiebegeleiding betreft. Er is een grote beschikbaarheid van het lectorenkorps. Ook bij de studentenbegeleiders ligt de drempel laag voor de studenten. De studenten prijzen de bereikbaarheid en de kwaliteit van de studiebegeleiding op alle niveaus. De lectoren en studiebegeleiders maken duidelijk veel tijd vrij voor individuele begeleiding. De grote beschikbaarheid van lectoren vindt de commissie een zeer waardevol element in de studiebegeleiding en is opmerkelijk, gezien de beperkte omvang van het lectorenkorps.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Voorzieningen

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als **voldoende**

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Evaluatie resultaten

Ondanks het feit dat er op hogeschoolniveau heel wat expertise en ondersteuning aanwezig is, wordt deze interne kwaliteitszorg niet vertaald op opleidingsniveau. Er viel amper zelfkritiek bij opleiders en studenten waar te nemen tijdens de visitatie. Zelfgenoegzaamheid maakt blind voor fouten in het eigen functioneren. De opleiding hanteert geen toetsbare streefdoelen en brengt te weinig processen en evoluties in kaart. Kwaliteitszorg is bij deze opleiding inderdaad een informeel proces van individuele gesprekken en ongestructureerde vergaderingen, zonder verslag, zonder geschreven conclusies en actiepunten. De zeer informele aanpak binnen de opleiding is er de oorzaak van dat geen meetbare doelstellingen worden geformuleerd. Dit maakt een goed gestructureerde aanpak onmogelijk.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.2. Maatregelen tot verbetering

Ondanks het feit dat in het zelfevaluatie rapport na elk onderwerp een SWOT-analyse met maatregelen ter verbetering opgenomen was, vond de commissie zowel in het zelfevaluatie rapport als tijdens de visitatie weinig kritische reflecties ten opzichte van de opleiding. Ook vond de commissie nergens een duidelijke formulering van verbeterdoelen met aanduiding van de timing, verantwoordelijken en de noodzakelijke middelen. Tijdens de visitatie gaf het lectorenkorps blijk van zeer defensief gedrag. Kritiek en suggesties tot verbetering vanwege de commissie werden duidelijk door sommigen als storend ervaren. Dit gebrek aan kritische reflectie en ingesteldheid blijkt uit het feit dat de opleiding niet duidelijk maakt wat criteria zijn en hoe kwaliteitszorg zich verhoudt tot meetbare kwaliteit van de professioneel gerichte bachelor.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.3. Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

Naar aanleiding van de schriftelijke hoorzittingprocedure stelt de visitatiecommissie dat het facet "Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld" positief is bevonden omdat zij ervan overtuigd is dat medewerkers, studenten, het beroepenveld en in mindere mate de alumni bij de opleiding en de Kwaliteitszorg worden betrokken. Het is volgens de commissie duidelijk dat alle decretaal verplichte vergaderingen plaats vinden en dat hiervan ook rapportering bestaat. Uit de gesprekken met het beroepenveld bleek duidelijk dat zij wel degelijk betrokken werden bij de opleiding Bachelor in het communicatiemanagement. De studentenraad werkt goed en wordt ook materieel ondersteund door het departement. De opleiding stelde bij de visitatie nieuwe modulaire opleidingsprogramma's voor. De nieuwe opleidingsprogramma's per richting en per jaar zijn duidelijk en helder geformuleerd.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport en zoals aangevuld in het kader van de schriftelijke hoorzitting..

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg.

De commissie stelt dat de opleiding voor dit onderwerp toch voldoet aan de basiskwaliteit. Dit oordeel is gebaseerd op de volgende argumenten:

- Het is duidelijk gebleken uit de gesprekken en uit de cv's van de medewerkers dat er op hogeschoolniveau voldoende expertise aanwezig is om deze opleiding op het goede spoor te zetten wat interne kwaliteitszorg betreft.
  - Het nieuwe departementshoofd boezemt de commissie vertrouwen in. De commissie is ervan overtuigd dat zij over de nodige capaciteiten beschikt om de interne kwaliteitszorg in de opleiding te implementeren.
  - De commissie heeft ervoor gekozen om de onvoldoendes die zij heeft vastgesteld, zowel voor evaluatie van de resultaten als voor de maatregelen ter verbetering, ongewijzigd te laten omdat zij een sterk signaal naar de opleiding toe wenst te geven.
  - Tenslotte meent de commissie dat een aantal voldoende die zij heeft vastgesteld op het niveau van verschillende facetten van de opleiding waarschijnlijk goed zouden geweest zijn indien er meer aandacht werd besteed aan de interne kwaliteitszorg.
- De commissie maakt een positieve afweging omdat zij van oordeel is dat er voldoende potentieel aanwezig is om de vastgestelde tekortkomingen te verhelpen. Het oordeel voor onderwerp vijf is derhalve voldoende.

Naar aanleiding van de schriftelijke hoorzittingprocedure stelt de visitatiecommissie dat het onderwerp Interne kwaliteitszorg positief is bevonden omdat:

- de op hogeschoolniveau uitgevoerde onderzoeken degelijk zijn en duidelijk is dat er daar voldoende expertise aanwezig is om in de toekomst de kwaliteitszorg binnen de opleiding terug op het goede spoor te zetten;
- er wel een aantal acties worden genomen maar dan vaak op informele wijze en zonder degelijke verslaggeving;
- de nieuwe modulaire opleidingsprogramma's wijzen erop dat de opleiding wel degelijk belang hecht aan kwaliteit en daarbij rekening houdt met de mening van het werkveld;
- de commissie vooral een signaal wenste af te geven dat wat momenteel op informele wijze gebeurt, moet geformaliseerd en gestructureerd worden zodat de continuïteit van de kwaliteitszorg niet in het gedrang komt;
- het nieuwe departementshoofd zowel de competenties als de doelstelling heeft om werk te maken van kwaliteitszorg, ook op opleidingsniveau;
- de commissie vooral weerstand ondervond tegen de formalisering van de kwaliteitszorg in de persoon van het opleidingshoofd die ondertussen de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt. Uit de gesprekken bleek duidelijk dat een aantal jonge lectoren wel bereid zijn hieraan meer aandacht te besteden en hiervoor ook over de nodige competenties beschikken;
- de hogeschool, het departement en de opleiding beschikken over voldoende expertise om kwaliteitszorg degelijk te implementeren in de opleiding.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie in het visitatierapport en zoals aangevuld in het kader van de schriftelijke hoorzitting voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Interne kwaliteitszorg.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg als **voldoende**.

5.6 Resultaten

Facet 6.1. Gerealiseerd niveau

Naar aanleiding van de schriftelijke hoorzittingprocedure stelt de visitatiecommissie dat het facet Gerealiseerd niveau positief is bevonden omdat het merendeel van de studenten die niet aan het werk zijn in het verlengde van hun opleiding wel werken op het niveau van een professionele bachelor. De commissie meent dat dit probleem van tewerkstelling meer een probleem is van de afgestudeerden dan van de opleiding. Een aantal studenten stelde tijdens de gesprekken expliciet dat ze bij afstuderen liever dicht bij huis aan de slag willen, zelfs indien ze niet kunnen werken in het verlengde van hun opleiding. Ze zijn niet bereid de eigen regio te verlaten voor een meer aangepaste baan. De commissie heeft ook besloten om een voldoende toe te kennen voor dit facet omwille van het feit dat het beroepenveld, de alumni en de studenten uiterst tevreden zijn over het niveau van de opleiding. Ook wat de internationalisering betreft scoort de opleiding goed: er wordt op een gestructureerde manier gewerkt aan de hand van duidelijk uitgeschreven doelstellingen en beleidsplannen. De opleiding scoort goed wat de resultaten voor internationalisering betreft. Om al deze redenen en vooral omdat de commissie meent dat de voorgelegde nieuwe programma's de baan effenen om aan een aantal vastgestelde tekortkomingen te verhelpen. Daarom heeft de visitatiecommissie een positieve afweging gemaakt. Ze meende ook dat er voor dit facet voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport en zoals aangevuld in het kader van de schriftelijke hoorzitting.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.2. Onderwijsrendement

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 6: Resultaten.

De commissie beschikt vooral over indirecte aanwijzingen van het gerealiseerd niveau, namelijk de ervaringen van de oud-studenten en van het werkveld. Deze ervaringen zijn over het algemeen zeer gunstig. Praktijk-praktijk-praktijk is de norm in de opleiding. Zij wordt hier dan ook ten zeerste voor geprezen door zowel het beroepenveld, de studenten als de afgestudeerden. Toch is onduidelijk of de beroepskwalificaties en vereiste competenties in een coherent geheel gerealiseerd worden. Opvallend is ook dat slechts een beperkt aantal afgestudeerden werk vindt dat aansluit bij de opleiding. Afgestudeerden gaan blijkbaar ook geregeld onder hun niveau aan de slag. Helaas is het stageverslag, dat in wezen het eindwerk vervangt, over het algemeen van een zeer zwak niveau. Dit zou voor de opleiding een prioriteit moeten worden. Alumniwerking ontbreekt. De slaagcijfers in het eerste jaar zijn zeker aanvaardbaar. De slaagnorm van 50 procent wordt ruim gehaald (53,57 procent in het academiejaar 2003-2004). Er is ook weinig uitval in het eerste semester, wat bewijst dat de opleiding wellicht boeiend is voor het merendeel van de studenten.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score 'voldoende' voor het onderwerp: Resultaten

nederlands- vlaamse accreditatie organisatie

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten als **voldoende**

6 Overzicht oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	facet	oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming tussen vormgeving en inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	G
		2.9 masterproef ⁴	nvt
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	O
		5.2 maatregelen tot verbetering	O
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel van de visitatiecommissie: positief

⁴ Enkel voor masteropleidingen

7 Overzicht oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	oordeel
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

(O = onvoldoende, V = voldoende)

Eindoordeel van de NVAO: positief

8 Wat betreft de door de instelling ingebrachte aanvullende stukken

De instelling heeft bij de aanvraag tot accreditering een document "Verbeterplan 'Bachelor in het communicatiemanagement' Hogeschool West-Vlaanderen, departement Hiepso, November 2007" gevoegd.

De aanvullingen hebben betrekking op de verbeteringen die de opleiding na de visitatie heeft uitgevoerd mede op basis van de aanbevelingen van de visitatiecommissie.

Artikel 59, §1, van het Structuurdecreet van 4 april 2003 stelt dat een accreditatie wordt verleend "wanneer het Accreditatieorgaan op basis van de in artikel 57bis, §2, bedoelde gepubliceerde externe beoordeling in redelijkheid meent te kunnen besluiten dat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voor handen zijn".

Aldus zal het visitatierapport steeds de principiële grondslag en het raamwerk vormen voor de accreditatiebeslissing van de NVAO. Het ligt dientengevolge niet binnen de bevoegdheid van de NVAO om eigenstandige onderzoeksopdrachten door te voeren welke geheel of ten dele in de plaats zou komen van het visitatierapport.

Het komt de instelling conform artikel 6.6 van het Reglement Vormvereisten én daarbij aansluitend vn. 3 op pg. 7 van de Handleiding Accreditatie Vlaamse Gemeenschap weliswaar toe om technische opmerkingen of verduidelijkende aanvullingen bij het visitatierapport over te maken, doch voornoemd artikel 59, §1, van het Structuurdecreet houdt noodzakelijkerwijs in dat deze opmerkingen of aanvullingen, wanneer zij betrekking hebben op remediërende maatregelen die werden genomen ten gevolge van het visitatierapport, slechts in aanmerking kunnen worden genomen wanneer de afstemming van deze remediëringen op de opmerkingen uit het visitatierapport evident zijn voor een normaal zorgvuldig beoordelaar en het extra materiaal daarenboven niet noopt tot bijkomende onderzoeksdaden.

De in de aanvullingen vermelde remediëringen zijn geenszins van die aard dat zij door een normaal zorgvuldig beoordelaar als evidente oplossingen voor de in het visitatierapport aangekaarte probleempunten kunnen worden gezien, zonder dat daartoe een feitelijk onderzoek ten gronde nodig is. Integendeel zou het getuigen van een zekere onzorgvuldigheid vanwege de NVAO om dergelijke fundamentele ingrepen zonder bijkomende onderzoeksdaden eigenstandig te beoordelen.

De NVAO is evenwel verheugd dat de opleiding de aanbevelingen van de visitatiecommissie ernstig ter harte neemt. Toch kon het document "Verbeterplan 'Bachelor in het communicatiemanagement' Hogeschool West-Vlaanderen, departement Hiepso, November 2007" om voornoemde redenen rechtens niet in aanmerking worden genomen bij de opmaak van voorliggend accreditatierapport.

9 Opmerkingen en bezwaren van instelling

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

Het instellingsbestuur heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt op 11 juni 2008. Dit heeft geleid tot een tekstuele aanpassing.

10 BIJLAGE – Proces-verbaal hoorzitting dd. 27 mei 2008

PROCES-VERBAAL

BETREFT : Hoorzittingsprocedure in de zin van artikel 59bis van het decreet van 4 april 2003 <i>betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen</i> met betrekking tot het <i>Visitatierapport Communicatiemanagement (februari 2007) – Hogeschool West-Vlaanderen</i>

I. Regelgevend kader

1. Artikel 59bis van het decreet van 4 april 2003 *betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen* (verder: Structuurdecreet) luidt als volgt :

"Art. 59bis. Indien het Accreditatieorgaan oordeelt dat de in artikel 57bis, §2 bedoelde gepubliceerde externe beoordeling onvoldoende zorgvuldig is uitgevoerd of geformuleerd om in redelijkheid te kunnen besluiten tot het al dan niet voorhanden zijn van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, wordt volgende procedure doorlopen :

- 1° *de nodige leden van de betrokken visitatiecommissie worden door het Accreditatieorgaan gehoord. Van dit horen wordt een proces-verbaal gemaakt, dat wordt toegevoegd aan het accreditatiedossier ;*
- 2° *indien het proces-verbaal samen met de gepubliceerde externe beoordeling geen voldoende elementen bevat om in redelijkheid te besluiten tot het al dan niet voorhanden zijn van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, wordt het betrokken instellingsbestuur daarvan in kennis gesteld. Het Accreditatieorgaan geeft daarbij uitdrukkelijk aan :*
  - a) *door welke gebreken de externe beoordeling is aangetast ;*
  - b) *binnen welke termijn een nieuwe, dan wel aanvullende externe beoordeling moet worden afgeleverd."*

2. Teneinde de hoorzittingsprocedure, als bedoeld in bovengeciteerd decreetsartikel, in goede orde te laten verlopen, hanteert de NVAO een door haar vastgestelde leidraad.

II. Voorwerp van en aanleiding tot de hoorzitting

3. In het kader van een aantal door de NVAO ontvankelijk verklaarde accreditatieaanvragen inzake de opleiding tot Bachelor in het communicatiemanagement (professioneel gerichte bachelor) stelde de NVAO tijdens de door haar uitgevoerde zorgvuldigheidstoets een tekortkoming vast die verband houdt met de Onderwijsvisitatie Communicatiemanagement voor de Hogeschool West-Vlaanderen.

De vastgestelde problemen kunnen als volgt worden samengevat :

- Bij het facet 5.3. 'Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld' geeft de commissie het oordeel voldoende voor dit facet.

De NVAO beschouwt de onderbouwing als onvoldoende overtuigend voor het oordeel voldoende op dit facet.

- Bij het onderwerp 'Interne kwaliteitszorg' geeft de commissie het oordeel voldoende op basis van volgende argumenten:
  - *Het is duidelijk gebleken uit de gesprekken en uit de cv's van de medewerkers dat er op hogeschoolniveau voldoende expertise aanwezig is om deze opleiding op het goede spoor te zetten wat interne kwaliteitszorg betreft.*
  - *Het nieuwe departementshoofd boezemt de commissie vertrouwen in. De commissie is ervan overtuigd dat zij over de nodige capaciteiten beschikt om de interne kwaliteitszorg in de opleiding te implementeren.*
  - *De commissie heeft ervoor gekozen om de onvoldoendes die zij heeft vastgesteld, zowel voor evaluatie van de resultaten als voor de maatregelen ter verbetering, ongewijzigd te laten omdat zij een sterk signaal naar de opleiding toe wenst te geven.*
  - *Tenslotte meent de commissie dat een aantal voldoende die zij heeft vastgesteld op het niveau van verschillende facetten van de opleiding waarschijnlijk goed zouden geweest zijn indien er meer aandacht werd besteed aan de interne kwaliteitszorg.*

De commissie maakt een positieve afweging omdat zij van oordeel is dat er voldoende potentieel aanwezig is om de vastgestelde tekortkomingen te verhelpen. Het oordeel voor onderwerp vijf is derhalve voldoende.

De NVAO beschouwt deze onderbouwing als onvoldoende overtuigend voor het oordeel voldoende op dit onderwerp.

- Bij het facet 6.1. 'Gerealiseerd niveau' komt de commissie tot het oordeel voldoende.

De NVAO beschouwt de onderbouwing als onvoldoende overtuigend voor het oordeel voldoende op dit facet.

4. Gelet op deze vastgestelde tekortkoming is de NVAO overgegaan tot de toepassing van artikel 59bis van het Structuurdecreet, dat voorziet in de organisatie van een hoorzittingsprocedure, waarbij de (nodige leden van) de visitatiecommissie door de NVAO in de gelegenheid worden gesteld om schriftelijk te worden gehoord.

III. Samenstelling hoorzittingscommissie

5. Overeenkomstig de onder randnummer 2 bedoelde leidraad, is de commissie, die de hoorzitting in voorliggend dossier waarneemt, samengesteld als volgt :

- ⇒ de heer Karl Dittrich – voorzitter NVAO en portefeuillehouder en tevens voorzitter van de hoorzittingscommissie;
- ⇒ de heer Guido Langouche – lid dagelijks bestuur NVAO en tweede lezer.

De hoorzittingcommissie werd bijgestaan door de heer Van Rijn – behandelende beleidsmedewerker en mevrouw In 't Veld – secretaris.

IV. Overzicht van de procedureverrichtingen

6. De onder randnummer 3 geformuleerde tekortkoming inzake het Visitatierapport Communicatiemanagement, werd vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van de NVAO op 25 maart 2008.

7. Bij brief dd. 9 april 2008 wordt de voorzitter van de visitatiecommissie geïnformeerd over het vastgestelde probleem. De voorzitter wordt in de gelegenheid gesteld om aanvullende informatie aan te leveren, hetgeen door de NVAO wordt beschouwd als een schriftelijk horen.

De hoorzittingscommissie heeft geen andere partijen opgeroepen om te worden gehoord.

8. Op 20 mei 2008 heeft de voorzitter van de visitatiecommissie aan de NVAO een nota, waarin omtrent de vastgestelde onzorgvuldigheid een aantal aanvullende elementen worden aangeleverd.

9. Op 27 mei 2008 werden de aanvullende elementen besproken door de hoorzittingscommissie. Van deze bespreking is bijgevoegd verslag opgesteld.

V. Conclusie van de hoorzittingscommissie

10. Op grond van de bevindingen, zoals opgenomen in het in bijlage toegevoegde verslag van de schriftelijke hoorzitting, adviseert de hoorzittingscommissie het vervolgen van de accreditatieprocedure, zonder bijkomende visitatiehandelingen, maar wél met inachtnaam van de door de visitatiecommissie aangeleverde bijkomende elementen.

Den Haag, 27 mei 2008

De voorzitter,

De secretaris,

Karl Dittrich

Monique in 't Veld

VI. Bijlage

VERSLAG HOORZITTINGSCOMMISSIE

22 mei 2008

BETREFT : Hoorzittingsprocedure m.b.t. de Onderwijsvisitatie Communicatiemanagement van de Hogeschool West-Vlaanderen.

1. Aard van de hoorzitting

De hoorzittingsprocedure heeft betrekking op het schriftelijk horen van de commissie 'Communicatiemanagement'.

In het kader van de schriftelijke hoorzitting leverde de visitatiecommissie het volgende document aan:

Hogeschool West-Vlaanderen: Bachelor in de journalistiek en Bachelor in het communicatiemanagement. Reactie van de visitatiecommissie op de vragen van de NVAO' (d.d. 20 mei 2008) (schrijven NVAO, kenmerk NVAO/20080936/AMO, d.d. 09/04/2008

Het document is als bijlage toegevoegd aan voorliggend verslag.

2. Bespreking van de vastgestelde onzorgvuldigheden

Niet overtuigende onderbouwing van het oordeel ten aanzien van het facet 5.3.

Vastgestelde tekortkoming

Bij het facet 5.3. 'Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld' geeft de commissie het oordeel voldoende zonder dat dit voldoende beargumenteerd wordt.

De NVAO beschouwt de onderbouwing als onvoldoende overtuigend voor het oordeel voldoende op dit facet.

Niet overtuigende onderbouwing van het oordeel ten aanzien van het onderwerp 'Interne kwaliteitszorg'.

Vastgestelde tekortkoming

- Bij het onderwerp 'Interne kwaliteitszorg' geeft de commissie het oordeel voldoende op basis van volgende argumenten:
  - Het is duidelijk gebleken uit de gesprekken en uit de cv's van de medewerkers dat er op hogeschoolniveau voldoende expertise aanwezig is om deze opleiding op het goede spoor te zetten wat interne kwaliteitszorg betreft.
  - Het nieuwe departementshoofd boezemt de commissie vertrouwen in. De commissie is ervan overtuigd dat zij over de nodige capaciteiten beschikt om de interne kwaliteitszorg in de opleiding te implementeren.
  - De commissie heeft ervoor gekozen om de onvoldoendes die zij heeft vastgesteld, zowel voor evaluatie van de resultaten als voor de maatregelen ter verbetering, ongewijzigd te laten omdat zij een sterk signaal naar de opleiding toe wenst te geven.
  - Tenslotte meent de commissie dat een aantal voldoende die zij heeft vastgesteld op het niveau van verschillende facetten van de opleiding waarschijnlijk goed zouden geweest zijn indien er meer aandacht werd besteed aan de interne kwaliteitszorg.

De commissie maakt een positieve afweging omdat zij van oordeel is dat er voldoende potentieel aanwezig is om de vastgestelde tekortkomingen te verhelpen. Het oordeel voor onderwerp vijf is derhalve voldoende.

De NVAO beschouwt deze onderbouwing als onvoldoende overtuigend voor het oordeel voldoende op dit onderwerp.

Niet overtuigende onderbouwing van het oordeel ten aanzien van het facet 6.1. Vastgestelde tekortkoming

Bij het facet 6.1. 'Gerealiseerd niveau' komt de commissie tot het oordeel voldoende zonder dat dit voldoende beargumenteerd wordt.

De NVAO beschouwt de onderbouwing als onvoldoende overtuigend voor het oordeel voldoende op dit facet.

3. Nieuw aangevoerde elementen

In de aanvullende nota van de commissie 'Communicatiemanagement' wordt op degelijke wijze ingegaan op bovenvermelde tekortkomingen. Zo stelt de visitatiecommissie dat het facet 'Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld' positief is bevonden omdat zij ervan overtuigd is dat medewerkers, studenten, het beroepenveld en in mindere mate de alumni bij de opleiding en de Kwaliteitszorg worden betrokken. Het is volgens de commissie duidelijk dat alle decretaal verplichte vergaderingen plaats vinden en dat hiervan ook rapportering bestaat. De studentenraad werkt goed en wordt ook materieel ondersteund door het departement. De opleiding stelde bij de visitatie nieuwe modulaire opleidingsprogramma's voor. De nieuwe opleidingsprogramma's per richting en per jaar zijn duidelijk en helder geformuleerd. De visitatiecommissie stelt dat het onderwerp Interne kwaliteitszorg positief is bevonden omdat: de op hogeschoolniveau uitgevoerde onderzoeken degelijk zijn en duidelijk is dat er daar voldoende expertise aanwezig is om in de toekomst de kwaliteitszorg binnen de opleiding terug op het goede spoor te zetten; er wel een aantal acties worden genomen maar dan vaak op informele wijze en zonder degelijke verslaggeving; de nieuwe modulaire opleidingsprogramma's wijzen erop dat de opleiding wel degelijk belang hecht aan kwaliteit en daarbij rekening houdt met de mening van het werkveld; de commissie vooral een signaal wenste af te geven dat wat momenteel op informele wijze gebeurt, moet geformaliseerd en gestructureerd worden zodat de continuïteit van de kwaliteitszorg niet in het gedrang komt; het nieuwe departementshoofd zowel de competenties als de doelstelling heeft om werk te maken van kwaliteitszorg, ook op opleidingsniveau; de commissie vooral weerstand ondervond tegen de formalisering van de kwaliteitszorg in de persoon van het opleidingshoofd die ondertussen de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt. Uit de gesprekken bleek duidelijk dat een aantal jonge lectoren wel bereid zijn hieraan meer aandacht te besteden en hiervoor ook over de nodige competenties beschikken; de hogeschool, het departement en de opleiding beschikken over voldoende expertise om kwaliteitszorg degelijk te implementeren in de opleiding.

Voorts stelt de commissie met betrekking tot het facet 6.1 'Gerealiseerd niveau' dat het merendeel van de studenten die niet aan het werk zijn in het verlengde van hun opleiding wel werken op het niveau van een professionele bachelor. De commissie meent dat dit probleem van tewerkstelling meer een probleem is van de afgestudeerden dan van de opleiding. Een aantal studenten stelde tijdens de gesprekken expliciet dat ze bij afstuderen liever dicht bij huis aan de slag willen, zelfs indien ze niet kunnen werken in het verlengde van hun opleiding. Ze zijn niet bereid de eigen regio te verlaten voor een meer aangepaste baan. De commissie heeft ook besloten om een voldoende toe te kennen voor dit facet omwille van het feit dat het beroepenveld, de alumni en de studenten uiterst tevreden zijn over het niveau van de opleiding. Ook wat de

internationalisering betreft scoort de opleiding goed: er wordt op een gestructureerde manier gewerkt aan de hand van duidelijk uitgeschreven doelstellingen en beleidsplannen. De opleiding scoort goed wat de resultaten voor internationalisering betreft. Om al deze redenen en vooral omdat de commissie meent dat de voorgelegde nieuwe programma's de baan effenen om aan een aantal vastgestelde tekortkomingen te verhelpen. Daarom heeft de visitatiecommissie een positieve afweging gemaakt. Ze meende ook dat er voor dit facet voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

4. Advies van de hoorzittingscommissie

Op grond van de door de visitatiecommissie aangeleverde bijkomende elementen, die ertoe leiden dat de vastgestelde onzorgvuldigheid afdoende is geredieerd, adviseert de hoorzittingscommissie het vervolgen van de accreditatieprocedure, zonder bijkomende visitatiehandelingen, maar wél met inachtnaem van de bedoelde aangeleverde bijkomende elementen.

5. Bijlage

De aanvullende nota van de visitatiecommissie d.d. 20 mei 2008.

nederlands- vlaamse accreditatie organisatie

Het accreditatierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Bachelor in het communicatiemanagement (professioneel gerichte bachelor) van Hogeschool West-Vlaanderen uitgevoerd door VLHORA.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvaio.net

W www.nvaio.net

Aanvraagnummer #2537

De accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2008-2009 tot en met het einde van het academiejaar 2015-2016